

Typizace zvířat

Typizace zvířat je nadstavbou či dodatkem k posuzování.

Mnoho chovatelů se ptá proč typizovat zvířata a jaký je rozdíl mezi posuzováním a typizací.

Posouzení zvířete je aktuální hodnocení zvířete z hlediska vzorníku a splnění plemenných standardů v den posuzování, to znamená stav chovné kondice a plemenného standardu.

Typizace se provádí na klubových výstavách na vyžádání chovatele. Stačí aby králík:

- a) byl oceněn (nesmí mít výluky nebo být neklasifikován)
- b) plemena Nb a Kal, Ni hmotnost 4,00 kg a plemeno Bu hmotnost 4,25 kg
- c) dosáhl věku u samic 6 měsíců a samců 8 měsíců.

Vyjimka pro plemena Siv a Kuv: min.věk 5 měsíců, hmotnost 3,6 kg u obou pohlaví.

A nyní ve stručnosti čeho chceme typizací dosáhnout. Je to především jemnější popis kladů a záporů, připravíme tím základní vodítko pro informaci chovatele při zařazení do chovu a sestavování chovných párů.

Dalším rozdílem mezi posouzením a typizací je způsob provádění. Posuzování je prováděno subjektem osoby posuzovatele a jeho verdikt se musí shodnout s plemenným standardem vzorníku. Typizace je prováděna typizační komisí (min. 3 členná), která je složena z vyspělých chovatelů daného plemene. Komise hodnotí zejména (+) a eventuálně (-) jedince a jeho perspektivy pro zařazení v chovu.

Pokud chovatel sestavuje chovné páry a důsledně přihlíží k typizaci, časem pozná, které vady se navzájem vylučují a které ne.

U tvaru je to zejména volná kůže, průběh hřbetní linie, či postoj. U typu pak hlavně ucho, jeho postavení, tvar a délka, síla hrudních končetin, typ těla a jeho osvalení jsou limitující faktory pro další rozvoj. U barevných králíků pak je třeba sledovat i odstín barvy, u králíků s kresbou i sytost kresby, toto je vše podrobně zpracováno v typizačních kódech.

Aby typizace měla význam je třeba, aby členové typizačních komisí pracovali odpovědně, ale na druhé straně s patřičným chovatelským citem.

Pro chovatele, pak při zveřejnění typizace ve zpravodaji jsou podány přesnější informace o zvířatech a eventuálně (+) či (-) v jednotlivých chovech.

Bližším pozorováním a srovnáním výsledků typizace pak chovatel získá cenné informace na koho se obrátit při doplnění chovu.

Proto všeobecně platí, čím více zvířat bude u členů klubu typizováno tím víc informací může být ve zpravodaji zveřejněno. Tak se členové klubu navzájem informují o svých zvířatech.

Typizace je proces, který není ustrnulý, ale má svůj vývoj. Jak se vyvíjí jednotlivá plemena se všemi kladů i záporů, tak se časem objeví potřeba reagovat na tyto změny novými kódy. Na podnět typizačních komisí doplňuje výbor některé typizační kódy. Zásadou je nové kódy přidat a neměnit ty zavedené, aby tak neztratily svojí vypovídací schopnost v rodokmenech po generaci zpět.

Aktuální podoba typizačních kódů.

Typizační kódy

Nb, Kal, Bu, Kuv, Siv, Ni

H – Hlava	N- Končetiny
<p>H – vynikající - normální dobrá – samčí</p> <p>h 1 – delší h 2 – užší nosní partie h 3 – bez klabonosu, plochá h 4 – nevýrazná samčí hlava h 5 – samičí hlava u samců h 6 – široká v nos. part. bez klabonosu h7 – samčí hlava u samic</p>	<p>N - vynikající, silné, s kočičím nášlapem n1 - tenčí, delší hrudní končetiny n2 - mírný prošlap hrudních končetin n3 - užší a vyšší postoj n4 - náběh na kravský postoj pánevních končetin n5 - jiné vady hrudních končetin n6 - jiné vady pánevních končetin</p>
U - Uši	T – Tělo
<p>U – silné, otevřené, výborně utvářené osrstěné -normální</p> <p>u1 – delší u2 – jemné, tenké, méně masité u3 – špičaté u4 – méně osrstěné u5 – mírně rozkleslé u6 – široce nasazené u7 – silné, zmasilé u8 – výborně utvářené u9 – mírně žehlené u10 – dopředu klopené u11 – kratší (u Nb pod 9,5 cm)</p>	<p>T – vynikající, zaoblené, zavalité, osvalené, bez znatelného krku -průměrné</p> <p>t1 – štíhlejší tělo, málo zavalité t2 – kratší t3 – užší hrud' t4 – užší pánev a kyčle t5 – znatelný krk</p>
K – Kůže	S – Srst
<p>K – vynikající, u 0,1 normální -pevná po celém těle, 8 a více struků</p> <p>k1 – volnější na prsou k2 – náběh na lalůček u 1,0 , lalůček u 0,1 k3 – oříšek u 1,0 k4 – lalok u 0,1 k5 – volná na prsou, břichu, zádi k6 – náběh na ochablý šourek k7 – volná v ostatních partiích k8 – 6 a 7 struků k9 – 5 a méně struků</p>	<p>S – výborná, hustá, pružná -normální</p> <p>s1 – řidší s2 – měkčí s3 – delší s4 – hrubší s5 – hustá, ale nepružná s6 – pružná, ale řidší s7 – nepružná s8 – náběh na plstění s9 – kratší s10 – celkově nevyrovnaná</p>
L – Linie, hřbet, zád'	B – Barva u Nb
<p>L – vynikající zaoblená zád' - normální s málo výraznými výběžky kyčelních hrbolů</p> <p>l1 – výrazné výběžky kyčelních hrbolů l2 – náběh na sraženou zád' l3 – náběh na kapří hřbet l4 – mírně vystouplé lopatky prohnutý hřbet l5 – vystouplá páteř (znatelné obratle)</p>	<p>B – vynikající bílá barva krycího chlupu, podsady a očí</p> <p>b1 – mírně zažloutlá na hlavě b2 – mírně zažloutlá na hlavě a celém těle b3 – mírně zašedlá b4 – bledé nevýrazné oči b5 – mírně našedlá nebo nažloutlá podsada</p>
P – Pírko	
<p>P – normální, rovné správně nasazené</p> <p>p1 – delší p2 – kratší p3 – hravé p4 – vleklé p5 – drátěný konec p6 – chybí poslední článek</p>	<p>p7 - drátěné píрко</p>

Typizační kód plemene Kal a Ni

B – Barva kresby	Z – Barva bílého základu a podsady
<p>B – výborná barva i kresba - normální, bez větších vad a předností</p> <p>b1 – světlejší u kořene uší</p> <p>b2 – našedlé nebo nahnědlé končetiny</p> <p>b3 – světlé drápy</p> <p>b4 – celkově světlá barva</p> <p>b5 – světlejší uši a maska</p> <p>b6 – jiná barva drápů</p>	<p>Z – výborná bílá, červené oči - normální</p> <p>z1 – náznak očních kroužků</p> <p>z2 – mírně zažloutlá nebo zašedlá</p> <p>z3 – bledé oči</p> <p>z4 – pigmentované skvrny na krku, případně hrudi</p>
PK – přesnost kresby	
<p>PK – výborná, přesně ohraničená pravidelná kresba masky a končetin -normální</p> <p>pk1 – nepravidelná kresba masky</p> <p>pk2 – nepřesně ohraničená kresba uší</p> <p>pk3 – nepřesně ohraničená kresba končetin</p> <p>pk4 – zbarvení spodního pysku</p>	

Plemeno Bu

B – barva krycího chlupu	PP – barva podsady
<p>B – vynikající - tmavě žlutá - normální</p> <p>b1 – tmavý hřbet</p> <p>b2 – světlé boky</p> <p>b3 – ojedinělé světlé chloupky (tzv.melír)</p> <p>b4 – ojedinělé bílé chloupky</p> <p>b5 – příliš světlé drápy</p> <p>b6 – oranžové břicho nebo pírkó</p> <p>b7 – mírně našedlé tělo</p> <p>b8 – mírně našedlá hlava</p> <p>b9 – černé chloupky v lemu uší</p> <p>b10 – melírovaná barva</p> <p>b11 – světlejší drápy</p> <p>b12 – pásy na hrudních končetinách</p> <p>b13 – mírně tmavší</p> <p>b14 – bílá na břicho</p> <p>b15 – světlejší barva pánevních končetin</p>	<p>PP – výborná, po celém těle světlejší(krémová) - průměrná</p> <p>pp1 – velmi světlá po celém těle</p> <p>pp2 – tmavší podsada než krycí barva</p> <p>pp3 – namodralá</p> <p>pp4 – naznačená mezibarva</p> <p>pp5 - mírně našedlá na zádi</p>

Plemeno Kuv

BZ - ideální barva + znaky

B - ideální barva

hlava	ZH (VD znaky hlavy) b1 - tmavší hlava b2 - světlá hlava b3 - nevýrazné zrcadlo b4 - příliš široká a dlouhá maska b5 - celkově méně výrazné znaky na hlavě
tělo	ZT (VD znaky těla) b6 - tmavší záď nebo boky b7 - tmavší prsa b8 - celkově tmavší tělo b9 - méně výrazný hřbetní pruh b10 - mírně skvrnitá b11- melírované tělo b12 - celkově světlá barva těla b13 - u modrého - mírně nažloutlá barva, znaky b14 - zašedlá barva znaků b15 - mírná rez
nohy	b16 - pásy na hrudních končetinách b17 - světlejší hrudní končetiny b18 - světlejší barva drápů
bílé chl.	b19 - bílé chloupky v barvě (mimo uší) b20 - bílé chloupky v horní polovině uší a lemu uší
pírko	b21- světlejší konec pířka
oči	b22- tmavší oči (duhovka), méně výrazný karmín oka b23 - světlejší oči (duhovka)

PP - barva podsady

PP - ideální

pp1 - světlejší podsada v oblasti kuních znaků
pp2 - světlejší podsada mimo oblast kun. znaků
pp3 - celkově světlejší
pp4 - světlejší proužek u kůže
pp5 - mírný náznak mezibarvy

Plemeno Siv

BZ - ideální barva + znaky

B - ideální barva

- hlava**   **ZH - (VD znaky hlavy, sim.kříž)**
b1 - tmavší hlava
b2 - světlá hlava
b3 - skvrnitá uši (převážně žlutý ráz)
b4 - skvrnitá uši u kořene, v dolní polovině
b5 - méně výrazné znaky na hlavě
- tělo**   **ZT - (VD znaky těla, náznak siam.pruhu)**
b6 - tmavší záď nebo boky
b7 - tmavší prsa
b8 - celkově tmavší tělo
b9 - tmavší zbarvení nad hrudními končetinami (plec)
b10 - mírně skvrnitá
b11- melírované tělo
b12 - celkově světlá barva těla
b13 - u modrého - mírně nažloutlá barva, znaky
b14 - zašedlá barva znaků (žlutý bar. ráz)
b15 - mírná rez
- nohy**   b16 - pásy na hrudních končetinách
b17 - světlejší hrudní končetiny
b18 - světlejší barva drápů
- bílé chl.**   b19 - bílé chloupky v barvě znaků (mimo uší)
b20 - bílé chloupky v horní polovině uší a lemu uší
- pírko**   b21- světlejší konec pírka
- oči**   b22- tmavší oči (duhovka), méně výrazný karmín oka
b23 - světlejší oči (duhovka)

PP - barva podsady

PP - (ucelená) , světlá až bílá

- pp1 - mírně zónovitá
pp2 - zašedlá
pp3 - zažloutlá u modrého b. rázu
pp4 - náznak mezibarvy